

Søsterkirkene på Granavollen, Gran på Hadeland.

© Espen Bratlie/Samfoto.

plass. Parallellvei gjennom Nordmarka mot Mylla –Kalvsjø eller Roa. 🚿 Badeplass: Børentangen, Harestuvannets beste. Kiosk, kro, kanoutleie. 🚰🚰🚰🚰🚰: Skitrek: Bislingen fjellstue. Viubråtan Feriehjem, hytter og camping.

Blyverket når du via FV oppe i åsen, Hadelands blyverk, 1630–1800, passerer Oppen gård og glir over i gamle Bergenske Hovedvei med severdigheter som Lunner 🏠, Granavollen med Søsterkirkene, Hadeland folkemuseum og Tingelstad gamle 🏠

Bjorgeseter. Kamper i 1940. Vei til Solobservatoriet, 580 moh. Bomvei til Romeriksåsen, Avalsjøen, Solobservatoriet, 580 moh. Ingen forskning, men kurssted med muligheter for overnatting og en titt i stjernekkertene.

Rundelen. Bauta til minne om slaget på Harestuskogen i 1716 da Gregers Granavollen, lensmann fra Gran, med 60 mann holdt 500 svenske dragoner stangen en hel dag. Minnesten for kampene i april 1940 ved Stryken, Harestuvollen og Bjorgeseter med navn på 15 nordmenn som falt.

Grua. 🚰🚰 2742 Grua. Gammelt gruvested, derav navnet. Veien går i tunnel under tettstedet. Østhangen landskapsvernområde med jerngruve fra 1538, som er Norges eldste registrerte jerngruve, kalkbrudd, to kalkovner hvorav en restaurert. Rik kalkflora, interessant geologi. Hadeland Berg-

verksmuseum med utstilling av sten og mineraler. Henv. Lunner kommune.

35 Hønefoss–Tønsberg 207

Nord for tunnelen på RV4 ny RV35 østover til Gardermoen.

Roa. 🚰🚰🚰🚰🚰 2740 Roa. Av gmln. «ro», avsidesliggende sted. Tettbebyggelse. Lunner kommunes rådhus ved Sand. Lunnerhallen. RV35 Sand–Jevnaker, 13 km. 🚗: Via Oppdalen kan du kjøre på FV over Koperudtoppen og Skjerva østover mot Nannestad og Gardermoen.

🏠 Larshus, et privat museum med 30 hus gruppert omkring hovedhuset på gården. Stuen er fra Setesdal, Numedal, Telemark og Gudbrandsdalen. 🐟: Fiskekort hos Gran Almanning og oppsynsmannen på Skjerva.

Volla. 🚗 FV til Lunner.

🚰🚰🚰🚰🚰 2730 Lunner. Tettbebyggelse. Av «lunne», stakk.

Lunnertunet handelssenter med 20 butikker. Mot vest Lunner 🏠 middelalderisk stenkirke utvidet til korskirke av tømmer, enestående romanske dyrerelieffer innfelt i muren. Funnet basis til rundt tårn, eneste i Norge. Sees gjennom glassgulv i kirken. Henv. Wirstad på Lunner gård over veien.

Dynna. Gård øst for veien. To gravhauger fra jernalderen, den største 35 m i tverrmål og ca. 5 m høy. Fra

annen gravhaug stammer den rikt ornamenterte Dynnasteinen, Universitetets oldsaksamling, med runeinnskriften: «Gunvor gjorde datter, hun var hendigste mø på Hadeland.» Kopi på Hadeland folkemuseum.

Gran

🚰🚰🚰🚰🚰 2750 Gran. Største handels- og servicesenter på Hadeland. Avis: Hadeland Avis. 🏠 I nordøst Hvalbykampen 771 m, et av Østlandets beste utsiktspunkter. 🏠🚰: Sanner Hotel. Hadeland Hotell. Ringvold pensjonat. Granavolden gjestgiveri. Granhøi pensjonat. Heimtun. 🐟: Fiskekort til G. Almanning i G. sportsforretning.

🚗 FV via Granavollen–Grymyr, 3 km, til Randsfjorden, 10 km.

🏠 Medlemskontor: Gjensidige Nor. Testestasjon.

Granavollen. Allerede i førkristen tid sentrum og møtested for Hada-riket som omfattet store deler av Østlandet nord for Oslo. Senere kjent kirkested med to middelalderkirker, Søsterkirkene. Naturlig hvilested for pilegrimer på vei til Nidaros. Sentralt, vei-historisk knutepunkt langs Den bergenske hovedvei/Pilegrimsleden. Søsterkirkene på G. er fra 1100-tallet, Mariakirke for sognet, Nicolaikirke for fylket. Den største, Nicolaikirken, brukes som sognekirke. Prekestol fra 1728, restaurert altertavle fra

0	29	82	115	128	164	171						
Oslo	29	Åneby	53	Lygna	33	Raufoss	13	Gjøvik	36	Vingrom	7	Lillehammer
171		142		89		56		43		7		0

SKOGSVEI TIL HURDAL 180

RV180 fra Vestre Toten passerer Hurdal og H. torg før den fortsetter langs østsidan av Hurdalssjøen til E6 ved Nebbenes i Eidsvoll.

stanse- og mek. verksted. Statens klinikk for markomane. Bedrift for vernet arbeid. Lyngstrand camping. Gabrielstuen gård. Gjesdige Vestoppland: 61 12 22 51. Hov fra 1781, korskirke med frodig treskurd. Henv. menighetskontoret. RV247 til Hasvollseter. Flubergbrua, 359 m. Fuglefredningsområde. **Fluberg**, av «flug», bratt fjellside, eller flue, brukt om elv. Vd. Orgelbyggeri. Fluberg fra 1703, korskirke med korskille med Frederik IV's monogram fra 1702, altertavle fra 1752, kopi av Rubens bilde i Antwerpen-katedra-len. Bygdekunstneren Peder Aadnes, 1739–91, er gravlagt på kirkegården. Svingvoll. RV33 til Dokka, 14 km, Høljerast, Etnedal, 29 km, Bjørge, 53 km, Gjøvik, 27 km.

Moen. Gammel husmannsgrav. Moen fra 1913. Gran Tre vest for nyveien.

180 Hurdal Se 120 287

Lygna. Av «logn», rolig, stille. Lygnaseter kro og hotell. Camping. Skistadion, knutepunkt for skiløype Gjøvik–Oslo. Veiens høyeste punkt ca. 630 moh. Utfartssted, lysløype. **Einavoll.** Den gamle Høykorsveien, bratt, stigning opp til 1:3, til Brandbu, 15 km. Høyeste punkt 676 moh, en nostalgisk sommervei, del av Pilegrimsleden. **Hegernes** gamle skysstasjon. **Mjørlund.** Av «merð», ruse, teine.

244 Lena 246 333 Under

Lena ankommer man til etter 17 km langs RV244 forbi Kolbu fra 1730 med eldre inventar. Første kirke stod på Dyste. Like ved potetmelfabrikk på Lena. Hajen er en av landets eldste stenhvelvbroer, fredet og restaurert. Ved veien et stenalter, Dystealteret, antagelig fra Totens første kirke, restaurert. Holthe Gård. Postbondegården. Kolbu fra 1730 med eldre inventar. Første kirke stod på Dyste. Like ved potetmelfabrikk på Lena. Hajen er en av landets eldste stenhvelvbroer, fredet og restaurert. Ved veien et stenalter, Dystealteret, antagelig fra Totens første kirke, restaurert. Holthe Gård. Postbondegården.

Bili. FV via Bøverbru–Gjøvik, alternativt vei over Vestre Toten, kalkstensforekomster.

Toten Økomuseum. når du via en kort avstikker til Totens største severdighet på antmannsgården fra 1790, den gamle parken og familiens gravsted. På 430 da.: seteranlegg, husmannsplasser, gårdsanlegg og arbeiderbolig fra fyrstikkfabrikk på Raufoss. Mange avd.: Friluftsmuseet Stenberg, Kapp melkefabrikk (dokumentsjensenter, fotoatelier, utstillinger og arrangementer), Rud skole, Peder Balke-senteret (kurssted, overnatting, kunstgalleri med Peder Balkes veggmalierier, div. utstillinger) samt Kultursenteret Raufoss Gård (permanent utstilling om Raufoss AS' historie). Åpent 1.6.–1.9., stengt man. Toten hotell, Sillungen golfanlegg, 9 hull, med stort treningsfelt. Badeplass, båt- og kanoutleie. Turstier og lysløyper til tettsteder både i Ø. og V. Toten.

Eina. 2843 Eina. Av trenavnet «einer». E. langkirke fra 1890. Kirketjeneren. Sportsfiske: Stang i Einavatnet, kort. J.M. Mat. Pilegrimsleden i sydenden av Einavatnet. Kultursti ved Skjelbreia ca. 2 km nord for E. Tidligere endestasjon for Valdresbanen. som ble nedlagt 1988, men som likevel drives videre: A/S Valdresbanen driver privat charter- og turists tog på strekningen Eina–Leira. Info om avgangstider: Nye Valdresbanen, Boks 122, 2901 Fagernes.

246 Bøverbru 333

Reinsvoll. 2840 Reinsvoll. Mølle. Landets største settefiskanlegg. Tre ørretstammer: Tunhovd, Slidre- og Bjornesfjorden. RV246 til Bøverbru, 5 km.

Raufoss

2830 Raufoss. Administrasjons-, handels- og servicesentrum i Vestre Toten kommune. Raufoss ammunisjon og sivil produksjon. Oppland fylkes største industribedrift. Militær produksjon av håndvåpen, artilleri, raketter og pyroteknisk materiell. Stor sivil metall-, billed- og aluminiumsproduksjon. Siden 1965 har RA levert bildeler i aluminium, spesielt støtfangere, til en rekke europeiske bilfabrikker. Plastfabrikk. R. fra 1939. Innsamling til kirke-

klokke som kom allerede i 1916: «Har man klokke, får man hus.» Kultursenteret R. Gård med bedriftsmuseum. Omv.: Vestre Toten kommune, kulturkontoret. Kultursti langs Hunnselva som bl.a. passerer gjenopprett ljmåmie samt Fugleparken. Raufosskogen friluftspark er utgangspunkt for milevis av skiløyper, rommer idrettsanlegg med innendørs fotballhall, Lønneberget hoppcenter med fem bakker, 15–90 m, også sommerhopping. Raufoss Badeland, et eldorado for vannaktiviteter. Sklier, bassenger, treningsstudio og servering. Fiske i Hunnselva, kort. Hotell Badeland. Toten Hotell, Sillungen, øst for Raufoss. **Breiskallen.** Betongfabrikk. Vei 2 km til Skumsjøen med Osbakken pensjonat, 486 moh. **Hundalene.** Møbelfabrikk.

33 Dokka–Bjørge 356

Mustad fabrikk, verdens største produsent av fiskekroer med et utvalg på ca. 15 000. Produserer 65 mill binders pr. år. Fabrikk i Singapore og pakkerier i USA, viktigste markedsland.

Gjøvik 550

33 Minnesund E6 356

Bråstad Kamper 1940. Alternativt vei til Redalen over Kollshaugen, vakkert utsiktssted.

249 Snertingdal 250

Redalen. Av gammelt elvenavn «Re», rad, rekke. Tettgrenn. Utsikt over Mjøsa mot Ringsaker og Steinsholmen hvor Håkon Håkonsen bygde kastell. Svea-stranda camping. RV249/250 til Svingstad, 35, Dokka, 49 km.

Snertingdal. 2838 Snertingdal. *Seegård* fra 1781 brant ned til grunnen 1994. Ny kirke ferdig 1997. Snertingdal sentrum: Orgelfabrikk Nykirke, 21 km, fra 1872, inventar fra middelalderkirken på Kirkerud. Gocart langs RV249. Gobakken Gård. Skonnortjernet.

Mjøsbrua. Norges 4. lengste 1420 m, betongkassebro.

E6 Oslo–Trondheim 290

Biri Se E6 290

